

EPV Tuulivoima Oy
Suomen Hyötytuuli Oy
TuuliWatti Oy

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Merikarvian Korpi-Matin tuulivoimapuisto

EPV Tuulivoima Oy, Suomen Hyötytuuli Oy ja TuuliWatti Oy ovat 17.6.2010 toimittaneet Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman Merikarvian kunnan Korpi-Matin alueelle suunniteltavasta tuulivoimapuistohankkeesta.

ARVIONTIOHJELMASSA KUVATUT HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIONTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Merikarvian Korpi-Matin tuulivoimapuisto

Hankkeesta vastaavat

EPV Tuulivoima Oy
Frilundintie 7
65170 Vaasa

Suomen Hyötytuuli Oy
Radanvarsi 2
PL 9, 28101 Pori

TuuliWatti Oy
c/o St1 Oy
Purotie 1
PL 100, 00381 Helsinki

YVA-Konsultti

Ramboll Finland Oy
Terveystie 2
15870 Hollola

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 mom:n ja asetuksen 7 §:n mukaisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 8.3.2010

tekemän päätöksen mukaisesti tuulipuistohankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena sekä siitä, miten hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Arviointiohjelman mukaan tuulivoimapuiston alueelle laaditaan osayleiskaavaa samanaikaisesti ympäristövaikutusten arvioinnin kanssa. Tuulivoimalat tarvitsevat rakennusluvan Merikarvian kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Kytkentä sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta. Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen haetaan tarvittavat luvat.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Hankkeeseen kuuluvat Merikarvian kunnan alueelle suunnitteilla oleva tuulivoimapuisto ja siihen liittyvät voimajohdot alueelliseen sähköverkkoon. Tuulivoimapuisto käsittää yhteensä noin 35 tuulivoimalaitosyksikköä. Rakennettavat tuulivoimalat ovat kooltaan noin 2–5 megawattia. Tuulivoimalat sijoitetaan vähintään 500 metrin etäisyydelle toisistaan. Hankealueen alustava pinta-ala on noin 2 700 hehtaaria.

Tuulivoimalaitos koostuu perustusten päälle asennettavasta tornista, roottorista lapoineen ja konehuoneesta. Tuulivoimaloilla on erilaisia rakennustekniikoita, jotka ovat kokonaan teräsrakenteinen, betonirakenteinen, ristikkorakenne ja betonin ja teräksen yhdistelmä. Tuulivoimaloiden rakentamisaloiksi tarvitaan nykyisellä tekniikalla noin 40 m x 60 m alueet. Perustamistapa riippuu paikan pohjaolosuhteista.

Tuulivoimalaitoksen perustuksen ja tornin arvioitu käyttöikä on noin 50 vuotta. Voimalaitoksen koneiston arvioitu käyttöikä on 20 vuotta.

Tuulivoimaloiden rakentamista ja huoltotöitä varten rakennetaan tarvittavat huoltotiet. Huoltoteiden suunnittelussa hyödynnetään mahdollisimman paljon alueella olemassa olevaa tiestöä. Tielinjojen sijoittuminen tarkentuu ympäristövaikutusten arvioinnin selostusvaiheessa ja maanomistajien kanssa tehtävien sopimusten mukaan.

Tuulivoimapuistoa varten rakennetaan uusi sähköasema. Sähköasema sijoitetaan tuulivoimapuistoalueelle ja sen sijainti tarkentuu suunnittelun edetessä. Sähkönsiirto tuulivoimalaitoksilta sähköasemalle toteutetaan maakaapeleilla. Sähköasema liitetään alueelliseen sähköverkkoon ilmajohdoilla.

Hanketta koskevat selvitykset ovat käynnistyneet vuonna 2008 sijaintipaikkojen ja alustavien maanvuokrasopimusten valmistelulla. Vuoden 2010 alussa hankkeesta vastaavat ovat tehneet Merikarvian kunnalle kaavoitusaloitteen. Merikarvian kunnanhallitus on tehnyt kaavoituksen käynnistämistä koskevan päätöksen 15.2.2010.

YVA–menettely käynnistyi kesäkuussa 2010 ja päättynee keväällä 2011.

Hankkeen suunnittelu ja osayleiskaavoitus jatkuvat YVA–menettelyn jälkeen. Osayleiskaavaehdotus valmistuu tavoiteaikataulun mukaan toukokuussa 2011 ja kaavan hyväksymiskäsittely kunnassa voidaan aloittaa vuoden 2011 loppupuolella. Rakentamistoimien edellyttämien rakennuslupien hakeminen tapahtuu osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen. Hankkeen rakentamisajaksi on arvioitu 2 vuotta

Vaihtoehdot

Merikarvian Korpi–Matin tuulivoimapuistoalue on valittu hankkeesta vastaavien tekemien selvitysten perusteella. Sijointipaikan valintaan ovat vaikuttaneet muun muassa tuulisuus, maankäyttö ja ympäristöolot sekä sähkönsiirtoyhteydet, joiden perusteella hankealue on todettu sopivaksi tuulivoimapuiston paikaksi. Hankealueen rajauksessa on otettu huomioon muun muassa olemassa oleva asutus sekä Natura–2000 alue.

Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa 0 Merikarvian Korpi–Matin maatuulivoimapuistoa ja siihen liittyvää sähkönsiirtolinjaa ei toteuteta. Vaihtoehto toimii arvioinnissa vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla joillain muilla sähköntuotantomenetelmillä.

Vaihtoehto 1

Merikarvialle rakennetaan enintään 35 tuulivoimalan laajuinen tuulivoimapuisto. Tuulivoimaloiden teho on 2–5 MW ja koko tuulivoimapuiston teho enimmillään 185 MW. Tuulivoimaloiden paikat suunnitellaan ympäristövaikutusten arvioinnin aikana. Arvioitavat voimaloiden korkeudet ovat 100, 120 ja 140 metriä.

Tuulivoimapuisto liitetään sähköasemalta alueelliseen sähköverkkoon Merikarvian keskustaajaman itäpuoleisella 110 kV sähkönsiirtolinjalla. Selvitettävän sähkönsiirtolinjan pituus tulee olemaan noin 6–7 km, josta 3,5 km on hankealueen ulkopuolella ja noin 700 metriä sijaitsee samassa maastokäytävässä nykyisen seudullisen sähkölinjan kanssa. Sähköaseman sijainti ja sähkönsiirtolinjan alkupiste tuulivoimapuiston sisällä suunnitellaan ympäristövaikutusten arvioinnin aikana.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Ympäristövaikutukset ovat YVA -lain mukaan hankkeen välittömiä tai välillisiä vaikutuksia, jotka voivat kohdistua:

- ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen,
- maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen ja eliöihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin ja luonnon monimuotoisuuteen
- yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

- luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitetään vaikutukset tuulivoimapuistohankkeen elinkaaren ajalta. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon sekä suorat että välilliset vaikutukset.

Arvioinnin kohteena hankkeessa ovat

- melu
- varjostukset
- ilmasto-vaikutus
- liikenne
- alueiden käyttö
- maaperä
- pinta- ja pohjavedet
- kasvillisuus, eliöstö ja luontotyypit
- linnusto
- luonnonsuojelualueet ja ekologia
- luonnonvarojen käyttö
- maisema, kulttuuriympäristöt ja muinaismuistot
- ihmisen terveys, elinolot ja viihtyvyys sekä
- ympäristöriskit.

Tarkastelualue kattaa Merikarvian Korpi–Matin tuulivoimapuiston hankealueen ympäristöineen sekä voimajohtolinjan alueelliseen sähköverkon liittymään asti. Tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta ympäristövaikutuksesta. Esimerkiksi melun vaikutuksia tarkastellaan noin kilometrin säteellä ja maisemavaikutuksia noin 10–15 kilometrin säteellä tuulivoimaloiden sijoituspaikoista.

Vaikutusten arviointi perustuu mm. ympäristön nykytilan selvityksiin, maastokäynteihin, kartta-aineistoon sekä arviointimenettelyyn sisältyvään vuorovaikutukseen ja muuhun tausta-aineistoon. Alueella tehdään arkeologinen inventointi, maisema-analyysi, linnustolaskentoja ja kartoitetaan toimenpidealueella luontoarvot. Tuulivoimalaitosten aiheuttamat melutasot ympäristössä mallinnetaan. Hankkeen lähialueen asukkaille ja lomaa-asukkaille tehdään kohdistettuna otantana asukaskysely. Arviointi toteutetaan asiantuntijatyönä.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillöolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Merikarvian kunnan ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on pidetty nähtävänä kunnanvirastossa ja kirjastossa 21.6 – 6.9.2010 välisen ajan ja siitä on pyydetty Merikarvian kunnan sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu Merikarvia-lehdessä. Arviointiohjelmaa esittelevä yleisötilaisuus on pidetty 23.6.2010 Merikarvian kunnan valtuustosalissa.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 6 kpl. Mielipiteitä on esitetty 2 kpl. Lausunnot ja mielipiteet on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 13.9.2010. Yhteenvedossa tuodaan esille lausuntojen ja mielipiteiden keskeisin sisältö.

Lausunnot

Etelä-Suomen aluehallintoviraston mielestä arviointiohjelma on melko yleisluontoinen. Hankkeen suunnitelmien tulisi olla pitemmällä ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa tehtäessä. Arvioitavana on käytännössä vain yksi vaihtoehto. Jos ei ole tarkoitus arvioida useampia vaihtoehtoja, ohjelmassa tulisi esittää tälle perustelut. Ohjelmassa esitetyt kartat ovat hyvin epäselviä. Vaikka karttoja tarkastelee suurennettuna arviointiohjelman verkkoversiossa, niistä ei saa selvää kuvaa hankealueesta eivätkä yksittäiset asukkaat pysty selvittämään omaa sijaintiaan kartoilla. Kartoilla olevien merkkien selitykset ovat niukat tai puuttuvat kokonaan. Kansalaisten ei voida edellyttää tuntevan asiantuntijalle selviä kaavamerkintöjä. Tämä haittaa todellista osallistumista arviointiin. Ohjelmassa ei ole esitetty riittävän selvästi niitä tekijöitä, joilla voi olla ympäristövaikutuksia eikä tarkasteltavien vaikutusten valintaa ole perusteltu tarkemmin. Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset on esitetty selvitettäväksi mm. kyselyn avulla. Hyvin suunnitellulla kyselyllä voidaankin kartoittaa vaikutukset ihmisten elinoloihin edellyttäen, että vastaajilla on riittävän hyvät taustatiedot.

Merikarvian kunnanhallituksella ei ole huomautettavaa.

Museovirasto ilmoittaa, että hankealueelta tunnetaan yksi muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, Ylikylä (Hevostorni) -nimellä tunnettu mahdollinen hautaröykkiö. Suunnitelma-alueen välittämässä läheisyydessä on myös joitakin muinaisjäänöksiä. Merikarvian muinaisjäänösinventointi on vanhentunut eikä vastaa enää maankäytön suunnittelun pohjaksi tarvittavia ajantasaisia tietoja. Tämän johdosta on erittäin tärkeää, kuten ohjelmassa kohdassa 8.12 mainitaan, että hankealueella tehdään arkeologinen inventointi. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta asia kuuluu Satakunnan Museolle.

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esittää, että arviointiselostukseen laaditaan kattava kuvaus vaikutusalueesta ja sen rajauksesta sekä sähkönsiirtolinjan ja huoltotieverkon rakentamisen aiheuttamista aluevarauksista maa- ja metsätaloudelle. Olemassa olevia johtokäytäviä tulee hyödyntää. Maisema-analyyseissä tulee huomioida erityisesti Trolssin kylän kiviaidat ja kasat.

Satakunnan Museo toteaa, että valtaosa hankealueesta on rakentamatonta talousmetsäkäytössä olevaa metsäaluetta. Hankealueen pohjoisosassa on myös pieniä peltoalueita. Hankealueella sijaitsee muutama rakennus, joka on maastotietokannassa luokiteltu asuin- tai lomarakennukseksi. Aluetta ei ole inventoitu ja alueen rakennuskanta olisikin käytävä läpi, jotta voidaan varmistua onko alueelle paikallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia kohteita. Tässä tapauksessa riittää joko kohteiden valokuvaus tai rakennusten paikkatietojen toimittaminen Satakunnan Museoon. Muilta osin arviointiohjelmaan ei ole huomauttamista.

Satakuntaliitto toteaa, että lausunnonlaiva oleva ympäristövaikutusten arviointiohjelma on esitystavaltaan selkeä, mutta sisällöltään suppea. Liitto kaipaa monipuolisempaa raportointitapaa ja esim. viistokuvien esittämistä havainnollisuutta lisäämään. Satakuntaliitto katsoo, että hankkeen edellyttämistä luvista puuttuvat mahdolliset ympäristöluvat ja lentoestelupa. Satakuntaliiton 'Mannertuulialueet Satakunnassa' -hanke tulisi mainita kohdassa 4.9. Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita käsittelevässä osuudessa olisi tulut käsitellä energiahuoltoa käsittelevien tavoitteiden lisäksi myös muita hanketta koskevia valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, jotka on otettava huomioon suunnittelussa. Arvioitavien vaihtoehtojen määrää tulee täydentää tutkimalla erilaisia sijoitusvaihtoehtoja sekä myllyjen määrää. Tarkoituksenmukaista on keskittää tuulivoimalat niihin osiin hankealuetta, joissa vaikutukset alueen virkistyskäyttöön, luontoon, maisemaan ja asutukseen ovat vähäisimmät. Vaihtoehtojen tarkastelussa ei ole otettu kantaa sähkön-

siirtolinjan mahdollisiin vaihtoehtoihin sijoittamisratkaisuihin eikä esitetty valinnan perusteluita, myös kuvaus linjauksesta on epäselvä. Ympäristön nykytilan kuvaus on suppea ja sitä tulisi kuvata esitettyä tarkemmin ja monipuolisemmin. Nykytilan kuvauksessa ei ole otettu huomioon Satakuntaliitossa tehtyä 'Hiljaisuuden keitaat Satakunnassa' – selvitystä (Suomen ympäristö 2004) mm. Siltaneva-Mankannevan alueen osalta. Edelleen puuttuu maininta vireillä olevasta Pohjanlahden rantatien matkailuhankkeesta. Suppeat tiedot nykytilanteesta arviointiohjelmassa saattavat rajoittaa osallisten mahdollisuuksia pohtia asiaa omalta osaltaan mm. tarvittavien selvitysten suhteen. Vaikutusten arviointia tulee selkeyttää. Meluvaikutusten tarkastelussa on otettava huomioon myös vaikutukset virkistyskäyttöön hankealueen ulkopuolella. Vaikutukset virkistyskäytön eri muotoihin on arvioitava mm. marjastuksen, sienestyksen, metsästyksen ja luonnossa tapahtuvan muun virkistäytymisen osalta. Hankkeessa tehtävien kasvillisuusselvitysten kuvaus on lausunnolla olevassa ohjelmassa suppea. Uhanalaisten lajien ja luonnonsuojelu-, metsälain ym. lakien tarkoittamien kohteiden selvittämisen ohella tarkastelussa on kiinnitettävä huomiota myös alueellisesti ja paikallisesti edustaviin kohteisiin. Lisäksi vuonna 2008 valmistunut Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarviointi (Suomen ympäristökeskuksen julkaisu 8/2008) on otettava huomioon vaikutuksia selvitetessä. Lintujen muuttoreittien selvittämisen ohella on selvitettävä mm. alueen läheisyydessä pesivien kaakkurien sekä kalasääsken ruokailulentojen suuntautuminen/reitit. Myös lähimmät merikotkareviirit, linnuston sekä riistalajien kannalta arvokkaat elinympäristöt on selvitettävä. Lepakoihin tulisi kiinnittää huomiota. Maisemavaikutukset on havainnollistettava selkeästi ja ymmärrettävästi arviointiselostuksessa. Tarkasteluja tulee tehdä eri puolilta ja etäisyyksiltä hankealuetta ja myös pääväyliltä. Havainnekuvia tulee tehdä sekä kolmen että viiden MW:n voimalaitosvaihtoehdoille. Maisemavaikutusten tarkastelu tulee tehdä myös voimajohtojen osalta. Vaikutusten tarkastelussa on selvitettävä myös tarvittavien maa-ainesten ja alueelta poistettavien massojen määrä ja läjitysmaat sekä arvioitava vaikutukset maa-ainestenottoon myös hankealueen ulkopuolella. Myös vireillä oleva Pohjanlahden matkailutiehanke tulee ottaa huomioon sekä vaikutukset liikenne, tutka- ja viestintäyhteyksiin sekä lentoliikenteeseen.

Mielipiteet

Maailman Luonnon Säätö Suomen Rahasto toteaa, että hankealueella on ainakin kolme uhanalaisen merikotkan pesimäreviiriä ja niiltä tiedetään yhteensä neljä eri pesää. Käytettävissä olevien tietojen mukaan merikotka on yksi niistä lintulajeista, joita tuulivoiman rakentaminen saattaa vahingoittaa merkittävästi. Merikotkan pesien ympäristö, saalistusalueet ja vakituiset lentoreitit tulee ottaa huomioon tuulivoimalaitoksia sijoitettaessa ja samalla varmistua, että alueella ei pesi useampia merikotkapareja. WWF Suomi on laatinut ohjeen siitä, miten merikotkan suojelu tulee ottaa huomioon tuulivoiman kehittämistä suunniteltaessa. Ohje on luettavissa internetissä. Tarkemmat tiedot merikotkan pesäpaikkojen sijainnista ovat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen käytössä.

Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi ja MTK-Satakunta toteavat, että suunniteltu tuulivoimapuisto tulee vaikuttamaan suoraan n. 110 maatilan maa- ja metsätalouselinkeinojen harjoittamiseen sekä lisäksi lukuisien metsätilojen metsätalouden harjoittamiseen. Hankkeen suunnittelussa maanomistajien mielipiteet ja toiveet tuulivoimapuiston perustamiseen ovat jääneet pienelle huomiolle. Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi ja MTK-Satakunta paheksuvat hankkeen nopeaa aikataulua ja hankkeen tiedotuksen vajavaisuutta. Energiayhtiöiden sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee parantaa tiedotusta hankkeen merkityksestä, etenemisestä sekä erityisesti maanvuokrauksesta tulevista korvauksista alueen maanomistajille. Maanomistajia on kohdeltava tuulivoimahankkeen yhteydessä aina tasavertaisesti. Tuulivoimalan rakennuspaikan maanomistajan ja energiayhtiön tulee tehdä vuokrasopimus MTK:n mallisopimuksen mukaisesti. Tuulivoimalan rakennuspaikkaa ympäröivien maanomistajien tulee olla yhdenvertaisessa asemassa tuulivoimapuiston suunnitteluprosessissa. Myös

näiden maanomistajien tulee saada korvaus tuulivoimalan mm. rakentamiselle aiheuttamista rajoitteista 500 metrin vyöhykkeellä voimalasta katsoen. Tällöin voimalaa ympäröivien maanomistajien ja energiayhtiön tulee tehdä sopimus käyttöoikeuden rajoittamisesta MTK:n mallisopimuksen mukaisesti. Maanomistajien tulee saada täysimääräinen korvaus alueen vuokraamisesta energiayhtiölle sekä tuulivoimaloiden aiheuttamista ympäröivien alueiden käyttörajoituksista. Sähköaseman ja kaikkien sähkönsiirtolinjojen reitit tulee suunnitella jo tässä vaiheessa, jotta maanomistajat saavat selvemmän käsityksen hankekokonaisuudesta. Sähköaseman ja sähkölinjojen suunnittelu tulee toteuttaa ja esitellä alueen maanomistajille välittömästi. Maanomistajien tulee saada täysimääräiset korvaukset tuulivoimapuistojen yhteydessä rakennettavien sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden mahdollisesti aiheuttamista kustannuksista ja rasitteista. Suunnittelualueen kaavoitus ei saa johtaa maanomistajia eriarvoistavaan tilanteeseen. Alueen laajuuden vuoksi koko aluetta ei ole tarvetta kaavoittaa. Kaavan valkoisilla alueilla ei saa olla maankäyttöä rajoittavia kaavamääräyksiä. Kaavoituksen myötä mahdollisista lisääntyvistä maankäyttöön liittyvistä lupakäytännöistä tulee luopua. Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi ja MTK-Satakunta paheksuvat tapaa, jolla YVA-ohjelmassa sivuutetaan suunnittelualueen pääasiallinen maankäyttömuoto, metsätalous.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman sisältö YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämällä tavalla. Hankkeen arviointiohjelma on varsin selkeä kokonaisuus, johon kuitenkin on tarpeen sisällyttää täydennyksiä ja tarkennuksia arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella.

Arviointiin ei YVA-lain mukaan sisälly maanomistajille mahdollisesti syntyvien haittojen korvausmenettely. Siksi esille tuotuja korvausvaatimuksia ei käsitellä tässä menettelyssä.

Hankekuvaus

Hanke, sen lähtökohdat, tavoitteet ja sijainti on kuvattu selkeästi arviointiohjelmassa. Hankkeen toteuttamisen vaihtoehto on selvästi esitetty, joskin yksittäisten tuulivoimaloiden ohjeelliset paikat puuttuvat. Hankekokonaisuus – voimalat, sähkölinjat, kytkinkenttä ja huoltotiet - käy ilmi hankekuvauksesta. Hankkeen sijaintia ym. koskevat tiedot tarkentuvat menettelyn aikana. Hankkeen tekninen kuvaus, tuulivoimalaitoksen rakenne ja vaihtoehtoiset perustamistekniikat on kuvattu. Huomattava on, että hankekuvauksen tulee olla siinä määrin täsmällinen, että ympäristövaikutukset voidaan ilman merkittäviä epävarmuustekijöitä arvioida. Tuulivoimapuiston elinkaari esitetään tarkemmin arviointiselostuksessa ja otetaan huomioon vaikutusarviossa.

Yksittäisen tuulivoimalan teho on hyvä täsmentää arviointiselostukseen yhdenmukaisesti. Yksittäisen tuulivoimalan tehoksi on arviointiohjelmassa ilmoitettu sivuilla 2 ja 4 2-5 MW, sivulla 8 3-5 MW, periaatepiirroksessa s. 9 kuvassa on 3 ja 5 MW tuulivoimalat.

Hankkeen toteuttamisaikataulu jää hieman avoimeksi. Suotavaa on, että tuulivoimapuiston rakentamisajankohdasta esitetään arvio.

Hankkeen edellyttämät luvat tai suostumukset on kuvattu osin ylimalkaisesti. Kuvauksesta tulee käydä ilmi, mitä viranomaislupia ja mitä muita sopimuksia tms. hankkeen to-

teuttaminen edellyttää. Tarkentaminen mm. hankkeen edellyttämien teiden ja maakaapeleiden edellyttämien lupien, maanomistajien suostumusten tai mahdollisten muiden hyväksymismenettelyjen osalta on tarpeellista.

Hankkeen liittyminen valtakunnallisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin on kuvattu. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta mahdollinen ristiriita energiahuollon ja muiden huomioon otettavien tavoitteiden osalta on tarpeen tuoda tässä yhteydessä esille.

Hankkeen yhteensovittaminen tuulivoimapuiston alueen osayleiskaavan kanssa on mainittu. Tätä koskeva menettelykaavio on kuvattu ajallisesti sivulla 40. Arviointiselostuksesta tulee käydä tarkemmin ilmi, miten yhteensovittaminen muutoinkin on järjestetty eli kaavoituksen ja YVA-menettelyn suhdetta voisi avata sanallisesti enemmän. Kohdasta 4.7 olisi myös hyvä käydä selkeästi ilmi, missä järjestyksessä voimaloiden rakentaminen on mahdollista.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehtoja on esitetty vain yksi hankkeen toteuttamatta jättämisen lisäksi. YVA-menettelyn kuuluu keskeisesti vaihtoehtotarkastelu. Vaihtoehtotarkastelun tarkoituksena on tukea päätöksentekoa tuottamalla tietoa hankkeen vaihtoehtoisista ratkaisuista ja niiden vaikutuksista. Lopputuloksena tulisi olla optimaalisimman vaihtoehdon löytyminen mm. haitallisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Kysymyksessä on kolmen toiminnanharjoittajan yhteinen hanke, jossa tuulivoimalat toteutetaan kunkin toiminnanharjoittajan toimesta itsenäisesti. Vaihtoehtojen muodostamisessa olisi mielekästä ottaa huomioon myös tämä lähtökohta sekä mahdollisesti hankkeen toteuttaminen suppeampana.

Tuulivoimapuiston edellyttämän sähkönsiirron osalta on tarpeen selvittää eri linjausmahdollisuudet ja esittää arvioitavan linjausvaihtoehdon valintakriteerit.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Menetelmät

Vaikutusten selvittäminen perustuu osin olemassa olevaan ja menettelyn yhteydessä tehtävään selvitykseen ja sen pohjalta tehtävään asiantuntija-arviointiin. Olemassa olevaa lähtöaineistoa on hyvä täydentää lausunnoissa ja mielipiteissä esitettyyn perustuen. Arviointimenetelmät on esitetty kunkin selvitettävän vaikutuksen yhteydessä.

Alueen nykytila

Hankkeen vaikutusten arviointia varten huolellisesti tehty alueen nykytilan kuvaus on keskeinen. Arviointiohjelmassa on esitetty yleiskuvaus alueen nykytilasta. Nykytilan kuvauksessa on huomioitu keskeisimmät asiat, kuten sijainti, maankäyttö, luonnonolot, maisema ja kulttuuriperintö ja ihmisten elinympäristö. Nykytilan kuvauksessa tulee vielä ottaa huomioon lausunnoissa ja mielipiteissä esille tuodut lisäykset, mm. virkistyskäytössä olevat alueet.

Vaikutusalue

Hankkeen vaikutusten tarkastelualue on esitetty kartalla laajimmillaan 20 km etäisyydelle hankealueesta. Suurin osa hankkeen vaikutuksista jää hankealueelta 5 km etäisyydelle rajatun alueen sisälle, mutta esim. maisemavaikutukset voivat ulottua etäämmälle. Vaikutusarvioinnin tarkemmat rajaukset on esitetty arvioitavien vaikutusten yhteydessä ja tarkentuvat arviointiselostukseen. Vaikutusten tarkastelualueita voidaan tässä vaiheessa pitää lähtökohtaisesti riittävänä.

Tarkasteltavat vaikutukset ja lisäselvitysten tarve

Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan YVA-laissa edellytettyjä ympäristövaikutuksia. Hankkeen merkittävimmät vaikutukset liittyvät luontoon, maisemaan ja elinympäristön viihtyvyyteen.

Arviointiin sisältyy tarkastelu hankkeen mahdollisista vaikutuksista Natura 2000 – verkostoon kuuluvan Mankanevan luonnonarvoille (Natura-tarveharkinta).

Hankkeessa keskeisimmät ja merkittävät vaikutukset on tuotu hyvin esille ja niiden tarkastelu on esitetty suurelta osin riittävässä laajuudessa. Seuraavat täydennykset arviointiin ovat tarpeen:

Meluvaikutusten tarkastelussa tulee ottaa huomioon hankkeen mahdollinen merkitys virkistyskäytössä oleville alueille (8.1).

Luontodirektiivin liitteen IV a lajeista myös lepakoiden esiintymistä alueella tulee selvittää ja arvioida hankkeen vaikutusta lajille (8.8).

Linnustoon kohdistuvien vaikutusten tarkastelussa on tarpeen ottaa huomioon, että törmäysriskien kannalta tarkasteluun sisältyy esitetyn lisäksi pesimälinnusto ruokailureitteineen ja alueella esiintyvien uhanalaisten tai silmälläpidettävien lajien, kuten mm. merikotkan, kalasääksen ja kaakkurin ruokailureitit (8.9). Merikotkan osalta pesäpaikat, tärkeät saalistusalueet, muutonaikaisten lentokäytävien ja nousevien ilmavirtausten sijaintialueet tulee sisällyttää tarkasteluun.

Voimajohtolinjaus tulee olla mukana maisemavaikutusten tarkastelussa (8.12).

Ihmisten elinoloihin kohdistuvana vaikutuksena tulee arvioida tuulivoimalapuiston vaikutusta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä lähialueen matkailuhankkeille.

Epävarmuustekijät ja oletukset

Arviointiohjelmasta ei suoraan ilmene, minkälaisia epävarmuustekijöitä arviointi sisältää. Epävarmuustekijät ja arviointiin sisältyvät oletukset tulee esittää selkeästi arviointiselostuksessa.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot

Arviointiohjelmassa on tuotu esille haittojen torjunta ja lieventäminen. Arviointiselostuksessa tulee esittää myös haitallisten vaikutusten torjunta mahdollisimman konkreettisesti.

Seuranta

Hankkeen vaikutusten seurantarave on otettu huomioon ja arviointiselostuksessa esitetään, miten hankkeen vaikutuksia seurataan.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen aito huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arvioinnissa on sidosryhmille varattu tähän mennessä riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. Hankkeessa on YVA-menettelyn toteutuksesta vastaava suunnitteluryhmä ja arvioinnin asianmukaisuutta ja laadukkuutta ohjaava YVA-ohjausryhmä. Hankkeesta tiedottamiseen ja yhteydenpitoon sidosryhmien kanssa on myös hankkeesta vastaavan taholta varustauduttu.

Hankkeen YVA-menettely toteutetaan rinnakkain alueen kaavoituksen kanssa. Kaavoitukseen sisältyvä osallistuminen YVA-menettelyn kanssa yhteen sovitettuna lisää kansalaisten ja yhteisöjen mahdollisuutta tuoda näkemyksiään esille.

Raportointi

Arviointiohjelma on rakenteeltaan hyvä ja jäsentynyt. Täydennykset ja tarkennukset huomioon ottaen arviointiselostus sisältää kohtuullisen kattavan vaikutusarvioinnin. Arviointiselostuksen laatimisessa on kuitenkin otettava huomioon, että selvittävät vaikutukset ja asiat esitetään siten, että lausunnoissa ja mielipiteissä esille nousseisiin keskeisiin kysymyksiin on arviointiselostuksesta löydettävissä jossain muodossa vastaus. Havainnolliseen esitykseen ja selkeään kartta-aineistoon tulee kiinnittää huomiota.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailu toteutetaan laadullisen vertailutaulukon avulla. Vertailukohteena on nykytila, johon peilataan hankkeen arvioituja vaikutuksia. Vertailussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että arvioinnin tulokset välittyvät mahdollisimman selkeässä muodossa lukijalle.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma kattaa keskeiset YVA-menettelyssä selvittävät asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä YVA-menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin. Hankkeessa lisätietoja on saatavissa mm. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta. Arviointityön etenemisessä tulee ottaa huomioon, että tarvittaville selvityksille on käytettävissä riittävä ja selvitysten kannalta sovelias aika.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja niille mielipiteen esittäjille, jotka ovat antaneet osoitetietonsa.

Yhteysviranomaisen lausunto ja arviointiohjelma on nähtävänä 8.10.2010 alkaen internetissä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kotisivulla www.ely-keskus.fi ja yhden kuukauden ajan virka-aikana Merikarvian kunnanvirastossa ja kirjastossa aiemmin julkaistun kuulutuksen mukaisesti.

Johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

Liitteet 1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu 4800 €

Jakelu EPV Tuulivoima Oy, Suomen Hyötytuuli Oy ja
TuuliWatti Oy suoritemaksua vastaan

Tiedoksi Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (sähköisesti)
Lausunnonantajat
Mielipiteen esittäjät
Suomen ympäristökeskus
Ympäristöministeriö

LIITE 1

LUETTELO LAUSUNNON ANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ

LAUSUNNON ANTAJAT

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Merikarvian kunta
Museovirasto
Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Satakunnan Museo
Satakuntaliitto

MIELIPITEEN ESITTÄJÄT

Maailman Luonnon Säätiö Suomen Rahasto
Metsänomistajien liitto Länsi-Suomi ja MTK-Satakunta

LIITE 2

MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksessa (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.